

N°. 40.

Pirmdeenä 30. September (12. Oktober)

1868.

Rabbitaſ.

Ceſſchjemmes ſinnas. No Ribgas: pahr kugga Aleſſ. Newſki bohjä eſchannu, — pahr to, la pee Ribgas jataiſa ſtottes ſtaſions. No Pehterburgas: kommiſſione pr. truhkumit zeeſdameem beigufche, — te atnähis mahjähis Indeeſ. No Moſkawas: pahr ſchenit pamafinaſchannu. No Waſſchawas: Keiſera wehleſchannas Waſſchawä.

Ahrſemmes ſinnas. No Wahjsemmes: Watreeſchde ſeemela beedrihai prettineelt. No Chſtreiku walties: pahr nemeerigeem pawalſnee-keem. No Italias: Kreewu Keiſereene atnahl pee Romer-eſera; — leelt pluhdt bijuſchi. No Roſmas: pahweſte wiſſas triſſitas draubſes usaitina tonjile ar katioku draubſi ſaweevotees. No Spanijas: pahr dumpy. No Greeku ſemmes: krohna-printſcha leiſtibas.

Jittas jaunas ſinnas. No Kurſemmes: pahr ſcha gadda blauſchannu. No Decenwidus Amerikas: pahr ſemmes-trihjeschannu. Jaun, ſ.

Balta juhra. Par dſimtu mahju pirtſchannu. Waſſaras ardeewa. Etana. Grahmata ſinnas.

Peeliffumä. Prinziſ wai lalleja-ſelle? Par darba-landim un darba-aiĝu. Kä awotats mahſ reſkinu taiſht. Kä ſagti warr uſeet.

Ceſſchjemmes ſinnas.

No Ribgas. Pahr ta larra-kugga „Aleſſander Newſki“ bohjä-eſchannu lahda ahrſemmes awiſe no 20ta Septbr. rakſta tä: Wallar riht' Haarboeres eedſchwotaji tilla mohdinati zaur lahdu ſchahweenu, kaſ no juhras puffes nahja. Us juhrmallu noſtrehjuſchi, eeraudſija leelu larra-kuggi us ſehlli, lahdas 400 oſlektes no mallas. Tas bij tas Kreewu kuggis „Aleſſander Newſki“ ar 50 woi 60 leelgabba-leem un 730 wihreem; us ſcha kugga, lo kapteins Kremer waddija, bij Kreewu Keiſera dehlis Aleſſis, ar wiſe-admirali Poſiet, kaſ Keiſera adjutants. Zaur ſeemela-walkara ſturmi un ſtraumi bij kuggis no ſawa zella iſgahjis, beſ la kugga-landis to manniſja; kapteins tiſzeja, la eſſoht pee Skagenes ragga. Bet us reiſ, tä pullſt. 2 no rihta, kuggis uſſtrehja us klinti un palikka us weetas, un wilni to no ſahneem nehmahſ dauſiht. Tuhlin maſtus nozirta un leel-

gabbalus juhra eſſweeda, lai ar to brakku wehl warretu tiſt pee ſemmes. Deenai auſtoht tilla glahbſchannas laiwa nolaiſta un 17 wihti ar to laimigi iſnahja us mallu; bet kad laiwa ſawus airus bij ſaudejuſe, tad newarreja wairs us kugga atpakkat eet. Pakkat palikkufchee to redſeja un tabehti lahdt 10 no teem eedrohſchinajahs ar zittu laiwu wilnös dohtees; bet ta laiwa tilla prett klinti ſadauſſita un peezi no teem wihreem atradda ſawu nahwi wilnös, trihs tilla no kugga wehl glahbti un diwi ar laiwas druppeem iſpeldeja mallä. Drihs pehz tam nahja raketu apparats un Haarboeres glahbſchannas laiwa. Bet kugga-landis iſrahdiſjahs to raketu apparatu neſaprohtoht leetä tiſt. Tiſſtai pehz puſſdeenas tee raudſija ar to darbotees, bet welki. Glahbſchannas laiwa gan peetikka pee kugga — un iſglahba tiſ daudſ lauſchu, zil warreja uſnemt; bet pee mallas nahloht ta tä ſadauſſjahs, la to wairs newarreja bruhſeht. Pehzpuſſdeenas juhra palikka mee-riĝata, kugga glahbſchannas-laiwai bij atkal atri ſagahdati un wehl 3 juhras laiwas bij nahluſchas palihgä tä, la nu laimejahs wiſſus us kugga palikkufſchus laudis glahbt, pirms naktis uſnahja. Us kraſta kugga preeſteris noturreja Deewa wahrdus un wiſſi kugga-landis zellös iſmettufchees Deewam pateizibu neſſa par ſawu iſglahbſchannu. — Pohſtä gahjuſcha kugga maſchina, lam 800 ſirgu ſpehlſ, maſſajufe 413,000 rub.; kugga rumpis 715,598 rub.

— Laimigi iſglahbtu Leelſirſtu Aleſſej Aleſſandrowiſchu augſtais Kungs un Keiſers ar ihpaſchu pawehleſchannu no 17ta September eezehlis par ſtabs-kapteinu un par Keiſera ſpiegel-adjutantnu. Pehterburgas awiſes iſſluddina tabſ laimes wehleſchannas,

kas Keiseram peesuhittas par Leelfirsta isglabbschanu un augsta Keisera atbildes us tahm.

No Rihgas. Rihgas leelas Wahzu awises lassam, ka ta Kreewu awise „Westi“ isnehmuse no kahdas Wahzsemmes awises to sinu, ka Kreewu semmes juhvas karra ministeriuma atkal effoht kahjas tas padohms, Rihga eetaisht statjonu preefsch karra-flottes. „Kahds augsts juhvas-offizeerts“ ta Wahzsemmes awise stabsta, „ministerijai lizzis preefscha rakstus, zaur ko tas skaidri parahdijis, ka tadeht, ka Wahzeefchu flotte azzim redsoht eet wairumâ, Kreeweem fawu labbumu wehrâ nemdameem waijagoht neween Rihga eetaisht to statjonu, bet arri Polangâ ristigu karra-ohstu; gan to newaijagoht tadeht, itt ka Kreeweem no Wahzeefchu karra-flottes buhtu jabihstahs, bet til weenigi tadeht, ka waijadisiba drihs pee rohtas buhtu, ja waijadsehtu fawam beedram (Prubhscheem) paliga eet, — tadeht ween effoht kohi waijadstgs ta darriht, ka latrai waijadisiba baltiska juhra warretu lihdsjeht. So ja ta notiktu, ka Wahzsemme ar fawu wakkara puffes kaiminu kahdureis kristu raggos, tad drohschi warroht tizzeht, ka baltiska juhra arri kahda eenaidneeka karra-flotte parahditohs un tadeht tas buhtu nebehdiba ween, kad jau taggad us to nedohmatu, drohschibu gahdaht Kreewu semmes krassteem, kas ar mums draudisiba buhdamu Prubhschu semmi kohpa faect ic.“

No Pehterburgas. Awises pasluddina, ka no tahm dawanahm preefsch truhfumu zeesdameem, kas peenestas Krohna-mantineeka augstas gaspashas Leelfirstenes kanzelejâ, 1 mill. 682,786 rubki, 17¼ kap. isdohti un ka 1mâ September, kas par pehdeju galla terminu bij nolikts, schi kommissionone fawu darbu beiguse. — Behrses awises pasluddina, ka walsts eefschigu buhschanu ministers us wissu guberniju waldineekeem un aprinku fungeem sinu laidis, lai dohd katris fawu padohmu, ka sawaldiht to leefu skahdigu dserschanas-sehrgu, kas pee laudihm jo deenas eet wairumâ un pohstu fataifa.

— Tâ Pehterburgâ taggad irr atnahzis fawads reisneeks. Tas sawahs Said Sultan Ali un irr no kahdas wezzas waldineeku zilts Rihâ-Indija zehlees. Schis wihrs taggad stahw Englandes krohna deenestâ un irr kriminal- un nodohschanu-komissijas presidente Lahora pilssehtâ Pendschabas aprinki, Indija. Schis Sultans skaidri proht Englischu un franzisku wallodu runnaht, — un par jo leelaku briuumu, winsch arr itt brangi kreewiski runna. Winsch irr labbi mahzihis wihrs un taggad zaur Persiju, kur tam pee Kreewu konsuta wezzi draugi, pahr Moskawu us Pehterburgu atnahzis un no schejenes ees us Londoni. Tâ tad redsam, ka pee wissahm tautahm atrohdaht wihri, kas spehj dauds ko mahzitees, kad til tahm irr labbas — skohlas.

No Moskawas. Tee jauni likkumi, kas isdohti par brandwihna nodohschanahm, ka Pehter-

burgas awises raksta, schenkerus padarrijuschu ne-meerigus, ihpafchi tas, ka nahlofchâ 1869tâ gaddâ — us ko jau taggad wiss teefoht fataishts — pa trim deenahm wissas tahs mehbeles, kas schenkos atrohdaht, ka galbi, krehsli un benki, buhs titt flap-peti laukâ. Polizejneekeem jau taggad usrakstitt tee schenki, kas jaunâ gaddâ 1869 pastahwehs un no ta redsams, ka puffei no teem taggadejeem schenkeem jabeidsahs. Leelaka dalka schenku titt isnihzinata tais pilssehtas dalkas, kur wairaf basnizas atrohdaht.

No Warschawas, 18tâ Septbr. Schodeen pulst. 11 pr. pufsdeenas augstais Keisers, no abbejeem Leelfirsteem pawaddihts gahja basnizâ, kur erz-biffaps winnu fanehma un ar ihpafschu runnu apfweizinaja, preezadamees pahr ta Leelfirsta Melejeja latmigu isglabbschanu un israhdidams, ka Deewa aissargafchana pahr Keisera nammu waldoht. Pehz Deewam-kalposchanas un kad Deewa luhgshanas pahr teem pee fugga bohja-eefchanas noslihtuscheeem bij noturretas, Keisers gahja tohs Warschawâ buhdamus karra-pullus pahraudsiht. (19. Septbr.). Wakkar pulst. 5 bij Keisera maltite pillé, kur bes teem Leelfirsteem, arri Pohlu semmes pahrwaldineeks, walsts ahrihu buhschanu ministers un daschi generati bij aizinati. Wakkara Keisers bij kumedinu-nammâ. (20tâ Septbr.). Wakkar no rihta Keisers brauzâ us jakti us Stieswitschu un wakkara nahza atpalkat. Leelfirsts Melejis wakkara aisreisoja pee Keisereenes us Romo.

Ahrsemmes sinas.

No Wahzsemmes. Deenwidbus walstu karratommiffari Minkene, Baireefchu walste, fagahjuschi nospreest pahr to, woi labbati buhtu wissai Wahzsemmei par apfargafchanu, ka arri schahs walstes fawu karra-spehtu padohu sem Prubhschu wirswadischanas. Bet tē Prubhscheem irr tee leelakee eenaidneeki, kas wissâ galwâ brehz, lai tâ nedarroht, jo Prubhschi effoht tee meera jauzeji un wissai Ciropai effoht ihsti til weens pats eenaidneeks un tas effoht Prubhschu politika. Woi tad scheem nu buhschoht fawu mantu un fawus dehus tai neleetibai uppureht. Bet, ko lai warroht darriht zittadi! Prubhschu warra tâ pagehroht. Diwi padohmi til Ciropai effoht: woi pohstâ eet usturredami to leelo karraspehtu, kas lohpa tiffchoht sabeedrohts, jeh pohstâ eet, tam warras padohmam pretti turredamees u. t. p. — Hefenes no waldineeka ammata nozeltz Kurfirsts Friedrich Wilhelms arr islaidis grabmatu, kur tas wissai pafauler israhda, zil netaisni Prubhschu semme winnam darrijuse, winna semmi un walsti ataemdama. Bet — ko tahda schehloschanahs taggad wairs warr palihdsjeht?

No Chstreichu walstes. Chstreichu walste nelad libbeles nebeidsahs. Kâ jau tahdâ walste, kur daschadas pahrgalwigas tautas dsihwo, kas latra gribb sawadus likkumus un sawadu waldischanu,

fas zitti ar zitteem nefa newarr faderreht kôhpâ. Wiffas schahs tautas turr' famus ihpafchus landagun un lai arr kahda buhtu dikti maja, tomehr ta nebuhrt negribb ar kahdu leelatu faweenotees. Keiserers bij nodobmajis schinnis deenâs us Galiziju braukt, tē famus Pôhtu pawallineefus apmekleht; bet taggad atkal tahs bohmas atmettis jo dsird, ka Pôhti arween nemeerigi buhdami, tibfojohrt un sawâ landagâ runnajuschî, ka wajagohrt weenadi us to dsihtees, lai wezza Pôhtu walsts atkal reis warretu iszeltees. Laikam Pôhtu Galizijas pahwaldineefam grahsam Goluchowâskim arr teem gruhiti istitt, ka tas no sawa ammata attezees. Arri leelais Ghsireiku ministeris firsts Muersperg ammatu atlahjis, errodamees, ka walsts kanzleris Beust daschureis wiinna darrischanâs eemaisjjees. Scho wihru wiffi dikti noschehlo tapehz, ka tas bijis gudris un spehzigis sawâ ammata. — Pee tahm nemeerigahm tautahm arween wehl irr flaitami Ungari, kas nekahdâ wihse naw apmeerinajami un arween wehl scho un to pagehr. Kad nu waldischana zaur teem sinnameem jaunem liffumeem irr fanihdejusehs ar basnizas wal dineefeen, tad nemas wehl newarr noredseht, kâ ar to walsts meeru us preefschu buhs.

No Italias. Pee Romer-esera teef leelifti strahdachts, Kreewu semmes Keiserenei tē fataifstht dsihwohli, jo ta ar dauds pawoddoneem driht tē atreisofchoht. Tas brihnum brangs un leels dahrsis Ziani pee Zenobias irr preefsch tam rentehts un tur mehbeles jeb mahju leetas gandrihs wiffas jaunâs sagahdatas. Arri labbu garru tiltu taifijuschî eeffsch juhâs eeffschâ, lai dampplawahm buhtu weegla peebraufschana. Keiserene kahdas neddetas tē dsihwohs un preefsch ta laika irr weens dampfuggis preefsch scho augstu weefu wajadibas ween derrehts. Kad 1845 gaddâ Keiserene Aleksandrowa Romer-eseru apmekleja, tad wiinna kahdâ dahrsâ pee Tre-mezzo apmettâhs, bet til astonas deenas tur palikka tapehz, ka wiinna pa seemu Buteras dahrsâ pee Valermo pilssehtas gribbeja dsihwoht.

Italijâ pluhdi leelu flahdi darrijuschî pagahjuschas deenâs, ihpafchi pee Apeninnes kalneem. Un taggad pahrscho nelaimi dauds sinâs sanahrt kôhpâ. Neween dselsu-zekkus, bet arri postes-zekkus uhdens stipri maitajis. Zaur leelu leetus-lischanu taggad effohrt tahdi pluhdi, ka stary Florenzes un Bolonga pilssehtahm nemas newarroht reisoht un labs laiks paeefchoht, kamehr tahs flahdetas weetas atkal fataifschohrt. Dauds Loflana walstes zeemi pagallam appluhduschî un dauds zilweki wilnâs gallu dabbujuschî, un weena pilssehtina, wahrâ Prato, pawiffam bijuse pahrpiluhduse.

No Rohmas. Pahwestis taifidamees fataifchâs us to leelo garrigo konzili, fo til nahloschâ gaddâ Dezembera mehnesi noturrefchoht. Wiasch — kâ jau tahds warrens wihrs, kas bohma, ka wiasch nebuhrt newarroht malditees, — us scho konzili aizi-

najis wiffus ewangeliffus mahzitajus un Greeku bifkapus, ar to drohschu peekohdinafchanu, ka scheem wajagohrt nahlt ar wiinu, to ihsto Kristus weetneefu wirs semmes, salihdsinatees un tizzibâ atkal faweenotees kôhpâ, lai tad pehz Kristus wahrdeem buhtu weens pats gans un weens pats gannams pulks. Wiasch nekamâhs wis fazzicht, ka wiasch effohrt tas laimigafais apustulu wirsneela gohda mantinees un Deems wiinam effohrt dewis to preefschrohku pee wiffahm garrigahm darrischanahm; wiasch effohrt tas stiprais un drohschais atmins, us ka Kristitus sawu draudsi ustaisjis; un tadeht, ka wiinam tahds ammats un kahda warra effohrt rohla, wiasch wehlotees un darbojotees, gahdâht pahrs wisseem teem wiffâ pasaulē iskaihteem Kristus wahrda nessejeem un tohs wiffus ar sawahm tehwischlas miblestibas rohlahm gribboht few flahrt peewilt. Wiasch newarroht — ja pats sawu dwehsefi negribboht saudeht — atlaist sawâ nezeltâ, neweenu to wiffmasato daku kristitu lauschu fo Kristus zaur sawu wiffdâhrgalo affini atpirzis un swehtâ kristibâ sawam gannamam pullam peefaitijis, pahrs teem wisseem wiinam wajagohrt nomohdâ buht un t. pr. Tadeht nu wiasch sawas azzis un sawu tehwa firdi greefchoht us tahm draudsehm, kas zittfahrt ar to apustuliftu krehliu bijuschas faweenotas ar weenadibas-faiti, kas leelu swehtuma spohschumu dewuschas un fur ta debbefiga mahziba dauds augtus neffuse, Deewam par gohdu un dwehselehm par swehtibu, bet kas zaur ta launa eenaidneefa flaudibu, wiinam par leelahm firds-fahpehm, effohrt schkiruschahs no swehtas Rohmeefchu basnizas. Sau sawa ammata eefahkumâ wiasch ar wiffu firdsmiblestibu effohrt meera wahrdis us teem atfahpejeem runnâjis, un lai gan tee wahrdi to wehleto mehrki ne-effohrt aifneeguschî, tomehr wiasch sawu zerribu nekad ne-effohrt saudejis, ka wiinna karstas luhgschanas reis tal tikschoht pafklaustas un t. pr. Kad nu neseun us kardinalu padohmu effohrt nospreedis konzili turreht nahloschâ gaddâ Stâ Dezember, tad us to nu aizinohrt wiffus kristitus no wiffahm mallahm, lai pehz ilgas un fahpigas schkiruschahs atkal warretu faweenotees, wiffas schkelichanas aismirst un wiffi weenadi runnahrt un darriht un t. pr.“ Tâ wiasch tē wehl dauds runna un labbina, nemas neapdohmadams, ka wairs naw tee laiki kas bijuschî preefsch 5 woi 6 simts gaddeem, kad pahwesta pawehleschana bij ta wiffu-warrenata pasaulē.

Pahwesta teefas taggad isdewuschas spreedumu pahrs teem, kas pehbejâ dumpja laika weenu kasfermi ar pulweri pohstijuschî un gribbejuschi arri to kasfermi pee engetu pils pohstihrt. Diwi dabbujuschî nahwes spreedumu, feschî us wiffu muhschu un weens us 20 gaddeem zeetumu. Noteefatee effohrt luhguschî sohda atweeglinafchanu un zerre, ka dabbuschohrt gan.

No Spanijas. Wiffas awises taggad wairaf pahrs Spanijas dumpi ween runna un pat neme-

rigeem un wehstu-labrigem Franzuscheem taggad darba deesgan, klausitees un spreest pahr to fajulfschanu wiinnu nahburgös. No tahm sianahm, kas libds taggad nahlfuchsas, flaidri faprotams, ka dumpineekeem rohlä wiffa semme. Tapehz arr fehnineene wairs nedrihtstejuse tur palikt, bet dewusehs us Franziju, tur wisspehdigi taggad nomettusehs Pau pilssehta. Kehnine Sfabella jau patte mannijuse, ka'ilgi Madride palifschana tai nebhjschoht, tapehz sawas nelustamas mantas jau pee laika pahrdewa un warrenu naudu nosuhltija us Englandi glabbabt. Niseedama no mahjahm ta arr libds panehma wiffas fudraba un selta leetas un 6 kastes ar dahrgalahm mantahm. Dumpja zehleji schoreis 4 firdigi un gudri generati, kam wahrdi Prim, Serrano, Olozaga un Dulze, — kas jau taggad wairs nedsihwoja Spanija, bet bij israiditi ahra. Sinnams, ka scheem drihs peebeedrojabs zitti klacht, ar wiffaem 118 karra-fuggeem, kam pawiffam kohpa effoht 1071 leelgabbali ar kahdeem 8000 kuggu saldateem, 14,700 matrohscheem un t. pr. Schahdamspeh kam nebij grubt wiffus zittus us sawus pussi dabubht. Kehnineenes aistahwetaji pahrspehti; pat leelais generalis Nowaliches tiffa uswarrehts, eewainohts un wiinna saldati padewabs dumpineekeem; pats tas zaur to karra eewainoschanu nomitra. Dumpineeki Madride no kehnineenes pils wiinnas zilts-sihmi norahwufchi, faplehsufchi un libds ar wiinnas tehli pa eelahm wajajufchi; zittu nelo ne-effoht wis pohstijufchi, bet kehnineenei peederrigu mantu wiffu gohdigi faralstijufchi un noliffufchi sianä. Kad Marschallis Serrano Madride pahrnahzis, tad to wiffi fanehmufchi ar leelu preeka-sleegfchanu. Te nu eezehlfufchi sawadu pagaidu waldischanu, kas dumpja buhfschanu riblo un wiffu waldis buhfschanu lai wadda, kamehr semme dauds mas nahls pee meerä un warrehs kohpa faeet, ihstenu waldischanu zelt. Schim brihscham gan wiffas partejas meerä, bet Deews sinn, ka buhs, kad sahls to waldischanu dibbinaht. Taggad jau dsird diwejadi: weenkahrt dohma eetaifcht republiku jeb paschu waldischanu, ohtra kahretä zitteem prahts stahw, ar Portugali saweenotees sem weena kehniä un wehl zitti daudstina, ka warroht par kehniä zelt Italijas kehniä ohtru dehlu. Ja nu schinni leetä tee newarretu tift weenä prahtä, tad fajulfschana warretu notift wehl leelaka, jo tad iszeltöhs pascheem sawä starpä karschs un tee plehstohs tä ka Mexika un ka scho baltu deenu wehl plehfschahs Amerikas deenwidus brihw-walstes. — Nisebehgufchas kehnineenes draugi, kas naw wiinnai libds gahjufchi, aislaiduschees us wiffahm puffedm, zits tizzis sanemts zeel, zittu atkal palaischoht walfä un t. pr. Tif tas wehl leels brihnums, ka wiss tur noteekoht tä meerigi, ka nedfird pahr nelahdeem warras-darbeem, ka daschureis tahdös laifdös mehds notift, kad waldischanas naw. — Kehnineene Sfabella effoht waldisjuse 35 gaddus, jev ta tiffat 3 gaddus ween wezza buhdama, jau par walvineezi

eezelta, — un eefahuma weetneeki walbija; 29tä Septbr. 1833 gaddä bijis wiinnai waldischanas eefahums, un nu 29tä September 1868 walb. gals. Nestnam, moi wehl tur zittur til ahtri irr dumpineekeem isdewees waldischanu gahst, ka schoreis Spaneescheem isdewabs un moi wehl tur zittur tä meerigi notur-rejabs tä te. Sinnams, taggad wehl wiss ka fajuzis, — jo wehl wiffi leelmanni un dumpja galwineeki naw fanahlfufchi kohpä Madride; kad wiffi buhs kohpä un sahls paleekamu waldischanu zelt — tad dsirdehs, ka tad ees un lä paliks. Urri pahwests pahr kehnineeni Sfabelli apschelwojes un pa telegrafu to mihligi luhdsis, pee wiinna Rohmä apmestees us dsihwi. Farneses pilli jau us to pohschoht un weens dampfuggis no Tschiwittaweffias aissuh-tihts pee kehnineenes, ar to pahrbraukt, ja tai tä patihft.

No Greeku semmes. Is Atehes raksta pahr trohna-printfscha kristibahm tä: 700 erzbiskapi, biskapi, klosterneeki, preesteri u. bij fanahlfufchi Atehne, trohna-printfscha kristifchanai buht par leezineekeem; tad wehl 37 generati, 43 pallawneeki — pawiffam 600 offizeeri peepildija basnizu. Dahmas speedahs us to wiinnahm eerahditu weetu, nebehdadamas, kad arri swahrkus tahm noplehsa; par weenu wahgi, ar to ap basnizu braukt, malfaja dukatu, wiffi gahja, brauzä, stattijabs un bij preezigi. Wallarä wiffa pilssehta bij ar uggunihm puschlota, täpat arri abbäs nahlamäs deenäs. Ohtras deenas pehzpufsdäänä kehniäsch laudis bij us maltiti luhdsis, us 4 leeleem ahripilssehtas platscheem. Laudis pehz sawa eeradduma, ne-effoht wis sehdufschees pee galba un pateizigi Deewa dahwanas haudijufchi, bet katris gabbalu patehris, gahjis prohjam. — Printfscha kristifchanas bhohda bijuse dahrga, jo ta malfajuse 310,000 drakmes.

Zittas jaunus sinnas.

No Kursemmes wallara puffes raksta, ka pehz ta Amehneschu faufuma 12tä August sahzis leetus liht un lijis 12 deenas no weetas; tad atkal libds Augusta beigahm bijis faufs un pehz tam atkal lijis, tä, ka ruddens sehja wiffur brangi sekkohht un augohht. Kartuppeki zaur nahls fahnahm tiffufchi flahdeti. Wiffa waffarejas labbiba jau effoht noptauta. Daschäs muischäs kweefchi un meefchi effoht ittin labbi un smaggi; meefchi welkoht 120 un rudsi 133 mahrzinas. Bet masal riju effoht to kult un tadeht lohpu-barriba schinni gaddä knappa.

No Deenwidus Amerikas. Peru walste August mehnesi bijuse lohti leela semmes-trihzefchana, kas lohti dauds pilssehtas klaiji nopohstijuse un zaur warren leels pulks zilweku pohstä gahjis.

Jannakahs sinnas.

No Rihgas. Widssemes gubernators, ihstais stahts-rahts v. Lysander zaur augustä Keisera ukafi eezelts par Keisera namma kambar-kungu.

No Wehterburgas, 22. Septbr. (teleg.). Augstais Kungs un Keisers schodeen pehz pufsdäänas pulkt. 4 no

Warschawas isbrauffchoht un riht' pulst. 8½ pahnacht-
schocht Zarstojes-Selä. Dhrdeen us platscha buhschoht
leela saldatu pahraudsichana.

No Brisselles. Belgias trohna-prinzis arween lab-
bojabs. — Melkias keiserene Charlotte atkal frittuse at-
palkat tais bailës, ka winnu gribboht nogipteht un behg
no wisseem zilweeem.

No Florenzes. Kehninsch ar ministeri Menabrea
un leelu pulku pawaddonu aisbrauzis us Tiroles rohbe-
schahm, Kreevu semmes Keisereni sagaidiht. No turre-
nes kehniensch brauffchoht us Turini.

No Kopenhagenses. Tas telegrafs, to starp Dahnu-
un Kreevu semmi welf zaur jubru, drihs buhs gattams.

No Franzijas. Të nomirris zittureisjers ministeris
grahfs Walewski, kas bij keisera Napoleona I. ahrlauli-
bas dehls.

No Parishes. Keisers Napoleons negribb Spani-
jas dumpja strihdë eejauttees.

No Konstantinopes. Të dands zilweti fanemti
zeet, jo usceeta fleppena beedriba, kas gribbejuse sultanu
nogahst un winna mantineeku Murad Effendi eezelt winna
weeta.

No Alessandrias. Egiptes wize-kehniinu Kairo pils-
sehta, kas tas patlabban apskattija to uggunofchanu, kas
winnam par gohdu fataifita, gribbeja notant ar tahdu ug-
gung-lohdi, to us winna wahgeem sweeda, bet netrahpija
wis. Sleptawa naw wis noferis.

Balta jubra.

Tais wezzös laikös, kas Kristus augsta mahziba
wehl pahr muhsu tehwi'semmi nespihdeja un paganu
tumfchums pahr schejenes mescheem liddinajabs, tad
isflawejabs tautas, kas pee muhsu krassteem mitta,
par drohscheem un labbeem jubras brauzejeem, täpat
arri par firdigeem un bihjajameem jubras-laupitajeem.
Ar Normanneem, scheem flaweneem juhrneekem,
walbibas deht us Baltas jubras strihdejabs. Af-
finis breefmigäs jubras kaufchanäs starp dachadahm
tautahm papilnam tezeja. Normannu teikas dauds
pahr scheem karreem stahsta. No Normannu skal-
deem (burtneekem) dseefmäs flawetä Brewelles kau-
fchanä Iggauuni un Kuhri lihds kahwahs un ar tahdu
warru sawus strehls swaidija, ka eenaidneeku fuggi
rihbeja, ja kahds strehls fugga fahnds eesittahs.
Daubstahrt Normanni ar faoecem fuggem pee muhsu
upju grihwahm rahbijabs, laupidami un schejenes
tautas apkarrodami. To tehwi'semmes tautas win-
neem ar to paschu algu atmafaja. Tä Kuhri Oh-
landes fallu, netahst no Sweedrijas krassteem eenehma
un no turrenes wiffus Baltas jubras krasstus lau-
pidami un tautahm pohstu nesdami ar saweem fug-
geem apmelleja. Gelfsch stiprahm pillihm schee sawu
laupijumu sakrahja. 1171mä gaddä Waldemars I.,
Dahnu Karals (kehniensch), scho laupitawu us Oh-
landes isphostija, bet jau 1188tä gaddä Kuhri un
Iggauuni fadefsinaja baggato un lepno Sweedru
pilssehtu Sigdunu, netahst no taggadejas Stohol-
mas. Zaur jubras braufschanu, tirgofchanu un
laupifschanu muhsu krasstu eedfihwotaji dauds man-
tas sakrahja un baggati kkuwa. Tadeht winni arri
jubru, to weetu, fur mantu, laimi un slawi few

famantoja, par balto jeb laimigo jubru nosauza.
Balta glihwe (pehrwe) bij pee wezzeem Latweescheem
laimes glihwe, un tä winni wahrdu „balts“ wahrda
„laimigi“ weeta bruhsteja. Dainä (tautu dseefmäs)
atrohnamis „balta mahmiaa,“ „af tawu baltu bee-
niau.“ Schi leeta apleezina, ka Latweeschu un Lei-
schu tautas augstā fennatnē jau pee muhsu krassteem
mitta un bij jubras brauzeji, jo zittadi winni ne-
buhtu warrejuschī tahdai jubrai wahrdu doht.

Kad Wahzu brunneneeki us muhsu tehwijäs kra-
steem atbrauza un Kristus augstu mahzibu ar karra
eerohtscheem un ugguni isplattidami, schejenes tau-
tas pehz affinaieem karreem uswarreja, tad arri
duhschigee Latweeschu un Iggauuni juhrneeki dsittā
Baltā jubrā pasudda. Brunneneeki pahr to jau ruh-
pigi gahdaja, ka schejenes tautas zekku us Wahjemmi
winneem newarretu aisklitt. Paganu fuggi winneem
bij balkis azzis, jo winni daubstahrt nojehdsā, jif
breefmigi schee winneem warreja palitt. Tä Kuhri
tahd'reis ar saweem weegleem fuggem Daugawā pee-
peshi eebrauza, pohstu Rihgai un jaunai brunne-
neeku walstei draudedami.

Kad Latweeschi un Iggauuni brihwas tautas kuh-
damas, par kalpodamahm tautahm pahriwehrtahs, tad
bij arri, saprohtams, wiffai schejenes fuggofchanai
un tirgofchnai gals. Kuggofschana un tirgofschana til
pee brihwahm tautahm warr felt un usplaukt, bet
ne pee wehrgeem. Stalta, lepna un! dischiga jubra
wehrgeem newihsho kalpoht, bet til ar brihwneekem
draudfibu derr. Bet Latweetis taggad wairaf nau
wehrgs, bet irr brihws zilwels; taggad winnam
jubra, baggatiba un laime atflehtas. Winna
pascha waina, ja winsch labbumu ne-eemanto. Preeksch
lahdeem peezeefmit gaddeem Latweeschu un Iggauuni
tautas tiffa atfwabbinatas no dsimtsbuhfchanas zaur
to wissfchehligako Keisaru Alessandri I. Alessanders II.,
tautu un kauschu brihwarrantajs, isdarrija, ka Lat-
weeschi semmi, to winni ar fuhreem sweedreem ap-
strahda, par ihpaschumu few warr eemantohst un aug-
kus no sawahm publehlm baudiht. Taggad Lat-
weetis wairaf naw sweschineeks dsimtenē, bet pree-
zigi juht, ka preeksch winna arri irraid tehwiija. Lat-
weetis brihws zilwels, wiss winnam taggad atwehrtis,
arri jubra. Winsch jau fahl ar jubru eepasihtees
un ar to draudfibu flehgt. Winna masee, bet tschal-
lee fuggi jaw gar muhsu krassteem tirgodami brauka.
Ka Latweetis preeksch jubras braufschanas derrigs,
to schi leeta apleezinabs. Rihgai, lnr 47,000 Wah-
zeefchi un 24,000 Latweeschi peemiht, bija 1858 gaddä
55 leeli fuggi un 86 mast fuggi. Us scheem fuggem ir-
raid no matroscheem diwtreschajas (2/3) dat. Latwee-
fchi un til weentreschaja (1/3) dat. Wahzeefchi. Bil ma-
troschu wehl naw us fuggem, kas pascheem Latwee-
scheem, wai fainneekem, wai sweijnneekem peederr!
Tä par prohwi Hainasch draudsei peederreja 1866tä
gaddä 18 fuggi, Alderkas muischai 16 fuggi, Men-
geta muischai pee Daugawas grihwas 11 fuggi,

Wezz- un Jaun-Sallazei lohpa 14 fuggi, Vibrina
 un Peterupes draudsehm 8 fuggi, Skultei 5 fuggi
 un t. pr. Bet Latweeschu tautai, kà arri wiffai
 Kreewu semmei ar wiffu spehtu jasteidsahs, zittas
 tautas us juhras panahft. Anglijai ar sawahm
 kolonijahm 40,000 andeles fuggi, Seemeta-Ameri-
 kas brihwalstihm 35,000 fuggi, Franzijai 15,000
 fuggi un masai Greezijai 5000 fuggi, kad tur pret-
 tim wiffai Kreewsemmei bij 1867tã gaddã til 3700
 fuggi! No scha ffaikka 1600 fuggi Sahmu jeb
 Finnu semmei peederreja. Us wiffu leelu Baltas
 juhras kraustu no Swentes uppes (netahft no Klai-
 pehdas Kursemmẽ) lihbs Bchterburgai nahft 107 leeli
 un 150 mass fuggi, lohpa 257 fuggi! Us scheem
 fuggem bija pawiffam 1460 juhrneeki, kamehr us
 wiffem Angku fuggem irr 287,000 juhrneeki. Ap-
 luhfosim zittas semmes, kas pee Baltas juhras gull.
 Prubhijai bija preelsh 1866 gadda 1500 fuggi, Mel-
 lenburgai 450 leeli fuggi, Schleswig-Ölsteinei 700
 fuggi, Dahau semmei, kurrai naw wairal eedfihwo-
 taju kà muhsu Baltijas gubernijahm, 3736 fuggi,
 Sweedrijai 3300 fuggi, Sahmai jeb Finnu sem-
 mei 1600 fuggi. Zif dauds kauschu zaur fuggo-
 schanu neween sawu usturru nopeln, bet arri bag-
 gatibu eemanto. Mehs redsam, ka tahs tautas un
 walstis, fur fuggoschana un tirgoschana seeb, bija
 un irr tahs baggatalahs un mahzitahs, kà wezzee
 Fehnzeeeschi un Greeki, tàpat arri taggadejee Angki un
 Seemel-Amerikaneeschi. Un tas katram teescham buhs
 saprohtams, ja til apdohma, zif naudas swescheem
 fuggineeem, kas prezzes woi is woi eelsh muhsu
 ohstahm wedd, par labbu nahft un is muhsu semmes
 abrà eet. Ja mehs ar saweem fuggem tirgotum,
 tad wiffa schi nauda mums par labbu buhtu un
 schẽ semmẽ paliktu. Muhsu Baltijas guberniju oh-
 stas iswedd un eewedd prezzes katrà gaddã gan par
 50 millioneem rubku. Fuggineeki, kas schahs prez-
 zes pahr juhru wedd, nopeln ne masaf, kà 10 mil-
 lionu rubku. Ja wiffu prezzu pufsdattu muhsu fuggi-
 neeki til muhsu ohstas is- un eewestu, tad winni
 5 millionus rubku nopelnitu. Mehs tad 2000 fuggi
 warretum Baltã juhrã turreht, bet neween 257,
 kà taggad. 15,000 zilweki zaur juhras brauffchanu
 sawu usturru preelsh fewis, preelsh feewas un behr-
 neem nopelnitu. Bet kad wehl dselzetti buhs gattawi,
 kas muhsu ohstas ar Kreewijas eelshchajahm gubernijahm
 saweenohs, tad gan ahtri prezzes 100 millionu rubku
 wehrtibã muhsu ohstas is- un eeweddihs un pee tam
 6000 fuggi atraddihs darbu. Muhsu Baltijas gu-
 bernijas paliktu par Kreewu semmes Ölandu. No
 Moskawas, Arolas, Smolenskas, Kijewas un Lei-
 scheem, pa dattai no Ural kalneem baggatas semmes
 raschojumi us muhsu ohstahm nahftu, gaididami,
 lai muhsu fuggi winnus iswestu. Muhsu ohstas
 tàpat arri leelako Kreewijas dattu ar daschdascha-
 dahm eewestahm prezzehm un leetahm apgahdatu.
 Muhsu pilssehtas tad brihnischfigi usseltu un us-

plauktu. Wisleelakee augti teem nabbageem lau-
 dihm zeltohs, kas taggad no sweijas mohschti (tilko)
 eespehj mittinatees, jo patte semme juhrmallã nab-
 бага un neangliga. No scheem laudihm buhtu ma-
 trohschi nemmani, jo eelsh-semmes arrajs preelsh
 juhras brauffchanas naw derrigs. Tadeht tahs irr
 leelas bailes, kad dohma, ka fuggoschana semmfoh-
 pibai flahdehs. Fuggoschanas tur prettim dohd sem-
 lohpihai sekmes un derr preelsh winnas usselcha-
 nas, kà pee zittahm semmehm redsam. Tew, juhr-
 neekam, kas tu pee juhras effi usaudsis, kas tu ar
 uhdeni un aufahm paraddis, tew furdigani sweijnee-
 kam juhra stahw wakã, tew, kas tu nespehji no
 semmes til dauds augtus raschahft, kà preelsh tewis
 un tawas faines usturra wajadsigi, tewi juhra us-
 aizina, winnas wiladõs mantu un laimi melleht.
 Tu nabbags, bet taifnigs juhrmallneeks, kas tu ar
 hadda nahwi zihnijees, kurru hadda gaddi peespeesch,
 sawai dsimtenei, saweem raddeem un draugeem mug-
 guru greeft un tahft no sawas tehwijas jannu miht-
 ni melleht, tu atraddist neween usturru, bet arri
 eemantosi few turtu (baggatibu), ja usnemsees braufft
 pahr juhru, kurra lepna, dischiga un branga preelsh
 sawahm azzihm issteepjahs. Seewu un behrnus warri
 sawã pilssehtã wai zeemã atstahft, kamehr pahr juhru
 brauzi. Bet kad seema peestahsees un taws fuggis
 meerigs ohstã gull, tad dohdees us mahjahm pee
 feewas un behrneem. Tur, kahdu mehneft preezigi
 pawaddist, sawu puhlinu augtus ar pateizigu prahtu
 baudidams un no darbeem atpuhsdamees. Walkarõs
 pee siltas krahfns tu saweem usmannigi klauffida-
 meem behrneem pahr juhrneezibu, pahr juhras brih-
 numeem un bailehm, pahr sweschahm semmehm un
 pilssehtahm, kurras tu redsejis, pastahstisi. Tu pee-
 palihdsesi juhrneeku skohlas eezelt, fur tu seemã woi
 mahzibahm klauffsees, woi pats mahzisi. Angsta
 Kreewu walidiba pee tam peepalihdseshs, kas naudu
 preelsh skohlahm dohs. Kad pawaffara atkal pee-
 stahsees, tad ar weeglu prahtu atkal dohsees us juhr-
 ras brauffchanu. Tahdu dsihwi dauds gaddu wed-
 dis, dauds redsefti un peedsihwosi. Ja buhft wezs
 palizzis, tad buhft til dauds sakrahjis, ka kahdu mahju
 sawã dsimtene warresi piest. Tur sawus beidsamus
 dsihwes gaddus pee saweem mihtakeem meerigi un
 pilnibã nodfihwosi, no sawas juhras brauffchanã
 nopelnitas mantas sawu usturru sagahdadams. Lawi
 behrni usnems sawu ammatu. Ja tew fuggis, tad
 taws dehls pahr winnu walidih, kad wezs buhft pa-
 lizzis. Lawã zeemã, fur til nabbadfinu bihdas bija,
 stalti nammi ahtri iszelfees. Kur taggad nabbadfiba
 un trubkums walda, tur baggatiba un turriba lep-
 nosees. Tad Latwju tauta warrehs ar teefu sawu
 juhru par baltu un laimigu nosault, jo schi buhs
 winnas baggatibas, labflahschanas un spehta awots
 un pamats. Bet ne zaur laupischanu un karreem
 sawu laimi atraddist, kà winnõs tumschõs laikõs, bet
 zaur meerigu fuggoschana un tirgoschana. Sawã

labklabſchanâ tew nebuhs aismirft to Wiſſaugſtafo un Wiſſſchehligako debbefis flaweht un zeenibt. Wiſſſch, tas likfena walbitajs, tâ Latwju tautu waddijis, ka arri ſchi pee gohda un brihwibas warr fluht. *)

A. B.

Par dſimtu mahju pirkſchann Widſemmê.

Scha gadda gubernas awiſſchu 89 nummuri irr laffams, ka Burtneef-, Giken- un Swarten-, Duhres-, Ruhtes- un Zahlit-, Bredes- un Selles- muiſſſas leelſkungs Schröder 23 zeematus, gandrihs wiſſſus leelus, irr pahrdewis. Mahjas weefa laffita- jeem fâ zerreju nebuhs reebigs, tad ſinnabt dabba, kurri tautas brabli ihpaſchi irr tee pirzeji, zil winni maſſajufchi un ſahdus zeematus winni pirkufchi.

Burtneef	Rauge;	31 d. 9 gr.	Jahnſam keepin;	par 5135 rub.
"	Grewel;	39 " 55 "	Jahnſam Hudſit;	" 7100 "
"	Dweg;	26 " 56 "	Pehteram Krumin;	" 4400 "
"	Wegge;	31 " 81 "	Jahnſam Kofſin;	" 5700 "
"	Dſultas;	39 " 2 "	Jahnſam Dufat;	" 6243 "
Giken	Kaulin;	22 " 88 "	Pehteram un Jah-	
"	Spotte;	25 " 12 "	nam Wafolder;	" 2700 "
"			Indrikam Bihne un "	
"			Jahnſam Alſine;	" 4300 "
"	Watterjejer;	40 " 83 "	Sehtabam Winten;	" 7000 "
"	Tempe;	38 " 52 "	Mahrjam Grinberg un	
"			Jahnſam Wablberg;	" 6500 "
"	Wille;	34 " 24 "	Pehteram un Mahrjam	
"			Preimann;	" 5100 "
Duhres	Dſul;	20 " 28 "	Indrikam Straſſin;	" 3600 "
"	Schwal;	30 " 27 "	Jahnſam Dſolin;	" 5100 "
Ruhtes	Muiſſſneef;	51 " 8 "	Tennisam Keekſin;	" 8600 "
"	Pabbers;	26 " 15 "	Indrikam Dſolin;	" 4200 "
"	Saure;	24 " 33 "	Jahnſam Birſgall;	" 3500 "
Selles	Rubbe;	19 " 34 "	Sehtabam Salte;	" 3400 "
Putſchurga	Wiltat;	41 " 69 "	Jahnſam Eglit un	
"			Jahnſam Eglit	" 7950 "
"	Kaulſſemneef		Jahnſam un Karlam	
"	Dreimann;	28 " 50 "	Lufin;	" 4850 "
"	Stajgel;	22 " 62 "	Sehtabam Sathr;	" 4050 "
"	Swihgur;	28 " 79 "	Jahnſam Sarin;	" 5400 "
"	Uhre;	24 " 56 "	Mahrjam Kaurdin un	
"			Mahrjam Kaurdin;	" 4400 "
"	Kajal;	41 " 59 "	Putſchurgas pagast;	" 7700 "
"	Pohpol;	45 " 63 "	Tennisam Solte;	" 8200 "
		724 d. 1045 gr.	par	126,128 rub.
		735 " 55 "	"	126,128 "

Dalberis zaur zaurim rehſinajoht maſſa 171 rub- kus. — Putſchurgas ſaimneeki Kajal mahju pirkufchi. Tê gan nau peeminnehts, ka winni to fâ ſkohl- las zeematu pirkufchi. Bet laifam taf tâ buhs. So preekſch lo zittu wiſſſ pagasts kophâ weenu zeematu pirkſ? Sa mannim taiſniba, ka Kajal buhs tas ſkohlſas zeemats, tad Putſchurdſeefſchi ſawu ſkohl- las buhſchannu gan ſtipri gruntejuſchi uf behrnu behrnu laifem. Pahrdohu zeematu muiſſſas at- rohdahs Burtneef- un Mattiſch-draudſe, kaſ abbas peederr pee Walmeeres aprinka. — Verſaunes leel- ſkungs Behrens, Verſaunes draudſe un Behſu ap- rinki arri jaun-iſgahjuſchâ laifâ 15 zeematus pahrdewis, par lo warbuht wehlat ſinnu laidſchu.

*) Kaſ mahjiſti probt, lai peht un laſſa to grammatina: „Auf- ruf zur praktiſcher Thätigkeit zur Hebung unſeres Seewefens nament- lich im baltiſchen Meere. Von C. Woldegar. Moſtau 1868.“ — Grammatu bohdeſ dabujama par 15 kap.

Woffaras ardeewas.

Ar Deewu! ptawas, laufi,
Kur gahju zellian,
Zuhs liktaht pukkes jauſi
Ap mannu galwian.
Ar Deewu! meſchi, kruhmi,
Kur putni dſeedaja;
Zuhs dewaht winneem ruhmi,
Kur behrnus perreja.

Nu lappinas juns nehmiſ
Tas breeſnigs wehtras gaiſ',
Un dabbaſ irr noſehmiſ
Get duſſeht — gultu taiſ'.
Ar Deewu, miſka dabba
Tu manna mahſna,
Tu biſi mannim labba,
Nu duſſi meedſna! —

Es taggad tur aiſeefſchu,
Kur zittas rohſes ſeed,
Tur atkal lihgmî deefſchu,
Kur lagſdigalla dſeed.
Taf nebiſſtaitees, miſti,
Ka taggad atſchju,
Un ejnu no juns tahti
Us ſweſſchu gabbalu.

Buhs laits, tad atkal nahtofſchu
Es pee juns preezibâ
Un ſtaigahſt pukkes ſaſſſchu
Pahr lauteem lihgmîbâ.

Kahrlis W.....s.

S i n n o.

Swehtdeen', 6tâ Oktober no pulſſt. 3 lihds 5 Wehr- manna dahſa leelaja ſahle Roſenberg kungs atkal tur- rehs latwiſſku runnu wehl pahr gaiſu, to turklaht is- rahdihſ us dabbiſu un ſkunſtigu wiſſi. Klauſtajeem ja- maſſa 20 kap. Biſſetes warrehs pee winna paſſſa leelaja ſaleja-eelâ Nr. 49 dabbuht, un ſwehtdeen' no pulſſt. 2 tur- pat Wehrmanna dahſa nammâ.

Grammatu ſinnas.

Pee Ernst Plates Rihgâ pee Pehtera baſnizas irr dabujama:

„Lettische Grammatik“ no A. Bielenstein.
— 432 lapp. puffes. Maſſa 75 kap., ſtiprâ wahkâ eefeeta 1 rubli.

Mupat palikka gattawa, Leepajâ pee Gottl. D. Meye- ra drikketa, Jelgawâ un Rihgâ un wiſſur, kur latwiſſſas grammatas pahrdohd, dabujama ſchi grammatu:

Obtrais treknis kummoſs preekſch ſmeektu miſ- ſotajeem no Chr. Schönberg. — 78 lappu puffes. Maſſa 20 kap. f.

Arri Leepajâ pee Gottl. D. Meyera drikketa un arri Jelgawâ pee grammatu ſehjeja Schablowſki, ka arri Leepajâ Zimmermann a funga grammatu bohdeſ dab- ujama ſchi grammatina:

Schirſchanahs-rihme un lappu dſeefma, to pee nel. Gramsdes mahſitaja A. Aufſchigky kappu laſ- ſa un dſeedaja, no G. F. Schönberg, Gramsdes fir- ſpehles ſkohlmeiſtera un ehrgelneeka. — ſchi gram- matina, kurrai diwi dſeefmas un bildite eefſchâ, maſſa tik 3 kap.

Athbedams redaktehrs A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Rihgas pilsefostas krahfchanas-labdes lantoris no 1ma Oktober f. g. duhs walla ldeenas no pulksten 10 preefsh pufsdeneas, lihps pulksten 3 pehz pufsdeneas; til weent fwehteneas un fweht- los nemas nebuhs walla. Vet latra mehnefcha pehpefa deena duhs walla no pulksten 10 lihps pulksten 1 pufsdeneas.

Krahfchanas-labdes waldischana. Rihgā, Septempera mehnefi 1868.

No Ahrlawas (Erwahlen) pagasta waldischana- nas tohy wiffi tee. pee Ahrlawas un pee teem ar Ahrlawu fawenoteem pagasteem, tā: Iwen, Rimbuschen, Pobuschchen, Popraggen, Popperwah- len, Lubben, Dshchen, Puhnen, Saksmacken, Sejslauten, Tingern un Bunzen preralfitt un id- pafchi tee ahrypufš pagasta dshwodami pagasta- lohjekti, kurri zaur pelnischanas nepehzihu un zittas gruntes pehz, no galwas naubas malfafcha- nas atlasti, jeb fahs malfafchanas pamafinacht grubb, zaur fcho usajinatt, wehlakt lihps 20ta September f. g. pee fahs pagasta waldischanas mehetees, ar to pamahzifchani, ka pehz fchi no- litta termina neweens ar fawahm pehdohfchanahm wairs neifis perememis un flauhhi.

Ahrlawas pagasta waldischana, tamti 12ta Au- gustā 1868.

Pag. wezz. A. Graßmann. Koch, pag. ftrihwers.

Von der Erwahlschen Gemeinde-Verwaltung werden alle die zu Erwahlen und zu den mit Er- wahlen vereinigten Gemeinden, als: Iwen, Rim- buschen, Pobuschchen, Popraggen, Popperwah- len, Lubben-Dshchen, Puhnen, Saksmacken, Sejslau- ten, Tingern und Bunzen verzeichneten, haupt- sächlich außerhalb der Gemeinden domiciltirenden Individuen, welche wegen vorzugebender Erwerbs- unfähigkeit und anderer Gründe halber von der Zahlung der Abgaben befreit oder diese Zahlung ermäßigt sehen wollen, hiemit aufgefordert und angewiesen, spätestens bis zum 20. September a. c. bei dieser Gemeinde-Verwaltung sich zu melden, — mit dem Hinzufügen, daß nach dem angefeh- ten Termine Niemand mit seinem Anbringen wei- ter angenommen und gehöret werden wird.

Erwahlen Gemeinde-Verwaltung, am 12. Au- gust 1868.

Gemeindeältester A. Graßmann. Koch, Schreiber.

Manš taggadejs dshwofkis atrohdašs Suwo- rowa-eelā, Diehla nammā N 28, weenas treppes augšā, ee-eešchana no Smilšchu-eelas. Lašs stundas, kurrās manni warc dabbuti rinnacht ir no 8 lihps 10 rihšos un no 4 lihps 5 pehzpufšd.

Dr. med. S. B. Woffe. 1

Mušhka-stundas

us pufschameem tā arri us stihgu mušhka-rih- teem teel dohtas un warr tihwafas sinas pah- to dabbuti no ta kunga Wilkum Wetterich pee Pehtera bajnizas.

Zaunas meitas warr strohderenes ammatu un wefchu-fchuhfchani par wetti emahzitees un arri turpat lobretelt un lofi dabbuti Jekhaba Kasar- nu-eelā N 31, tuwu pee pulwera-tobru.

Naktswaltneeks un feewa, kura maifu fchuh- fchani ar mafchini grubb panemees, teel meleti Kriegsmanna fortu-fabriki, Mostawas Ahr-Nihgā, Saun-eelā.

Mahjas pahrdohfchana.

Kapšedes muifchā (pee Grobines) warr dab- buti dafchodas mahjas ar labbahm femmehm un labbahm ehlahm lehti pirt par dšimtahm; tā ar- ridšan diwus krogus.

Algezeemā ta ar N 144 apšimeta mahja lihps ar dahfru pahrdohdama. Staidratas sinas turpat dabbutjamas.

Kad es jam dafchus gaddus pee ta lihpschit- ntga wihfu-zirteja meifera Willborg strahadams, taggad no winna atraines fcho ammata gangi zaur pirtfchani esmu usnehmēd un us fawu red- fchiru to pafchu prohjam grubb weft, tad to zee- nigeem darba dewejeem par fkanu fchē isfluddi- nadams, usluhōfu, pee mannis fawas wajjab- bas labprahitgi pafsteltēt un man drohšchi us- fizehtees, jo allahs us to dshfchōhs zaur labbu darbū un lehtu zemn few labbu flawu un us- tizizibu pee lundečhm eematoht un paturreht

F. Ehrlich, wihfu-zirtejs leel. Katej-eelā N 46 un Rihfin-eelā N 24.

Wezz-Salazges muifchā teel muifchās lauti un weena pufsmuifchā no 1869ta gadda Jurgeem us renti idohht.

Dlwt labbi darba firgi teel pahrdohhti leelā Mostawas-eelā N 130 pee Weiss.

Nis wezza Grohtes krogša starp Wo- gel- un Balto-muifchu ta mahja N 37 ir pahrdohdama lihps ar turklahst pehderrigu dahesu. Staidratas sinas idohd turpat.

Muifchinas no 50 lihps 80 pufhrweeichm lee- lumā ar pfašwahm un wiffu inwentarijumu ne- tabt no Rihgas, tā tā mahjas ar ehregeem, aug- fu- un faku-dahfesu, firgu-stali un waguhi pilsefostas tuwumā pahrdohdamas. Tuwafas sin- kas pahre to warr dabbuti Gelta-Rihgā, leelajā Kallej-eelā N 20, appafschā tahschā.

Us Suworo- un Artellerie-eelas fuhā pol- N 339/a ir weena mahja pahrdohdama, grunts turklahst leela 375 kwadrat-afšis. Klahstas fir- turpat.

Preefsh nahlofcha jalts-laika es usteizu fawu itt baggati pilditu krahjumu, fur atrohdamas:

pifongu- un dubbut-plintes no 17 lihps 90 rubl., Lefo- fche-plintes no palfafas lah- dejamas no 35 lihps 100 r., plintes preefsh sehneem ar weenu un arri ar diweem fuhdreeem, no 10 lihps 20 r., mehra- plintes, rewolwer- un Flobert-plintes; tā tā

leel pulks rewolwer = pistoles

no wiffabahn laifschanas-mohdehm 12 rubl. un wehl dahragas, mehra- un feglu-pistoles, dub- but-pistoles no 3 lihps 7 1/2 rubl., tā arri weenu strohru pistoles no 2 lihps 4 1/2 rubl. gabbalā.

Lepat arri atrohdamas leelu-leelais krahjums jalts-rihlu, kas jaw fenn par labbeem atšiti un to ar galwofchani un par lehtu zemu pahrdohd

Johannes Altschke, us Kungu- un Sinder-eelas fuhra, (felta ifkape us durwin.)

Uwen-ohgu stahdi

wehl irr dabbutjami Ahgeledatnā Schumacher kunga muifchā N 29, fur no Zaunes krogša un Tanta fabriki eet.

Labbu sahba-wiffi pa 5, 10, 15, 20 un 25 kap. par glahsi, spifchlas, pa 10 dohšehm paffā par itt lehtu zemu, rakstamu-, alžarin- un fo- peerefchanas-tinti, pa 1/6, 1/4, 1/2 un 1/3 glahšehm tā tā labbas anilin pehrwes glahšes pahrdohd ais raktufcha, leelā Dumprawu-eelā N 3, zep- puzneela-meifera Pohrath nammā, blakam pas- fes pahrmuifchanas lantohrim pee

J. Wylus un beedra.

Andelmannem labba andeles dalla teel wirfū dohta.

Pehrwes, petrolejumu un barribu preefsh maseem nepehziageem brhneem no dakteru beedribas par labbu atšita, peedahwa

Alfred Busch (Hach)

apteeku- un pehrwju-prezzu bohde netahf no raktufcha

Stupju lohpu-fahli

pahrdohd par lehtu zemu

S. Griebel,

majā Smilšchu- un Kalleja-eelā N 10.

Lohpu-fahli

pahrdohd par lehtu zemu

Man un beedris, Sinder-eelā N 2.

Rudfus, ta tā meefchus preefsh barribas un preefsh eefalu taifschanas no dafchada labhuma pahrdohd

A. S. Marcus mantineeki, us Sinder- un mafahs Zuhlu-eelas fuhra, Lomonossowa nammā.

Par wehrā lifschani.

Pruffatu pulweris un blattu isnihinajams uš- bens ir prišchs dabbutjams pee

Wilhuma Wetterich,

bohdes wahrs: A. un W. Wetterich, pee Pehtera basnizas.

S i n n a

preefsh Widsemmes.

Wilkemuifchā, Kattines draufē, 16 weršes no Limbaschem ir jauns keegelu-zeplis cerikhts fur latra laikā labbi keegeli un dattini dabbu- jami un par lehtu zemu pahrdohhti teel. Ta pahrdohfchana turpat Wilkemuifchā noteel.

Pehterburgas Ahr-Nihgā pee leelo pumpi par pilsefostas zemu labbas Pehterburgas rudfus pahrdohd kopymannis

A. C. Schulz.

Lai to ispahrdohfchani

no mannahm dafchadahm wehl itt derrigahm prez- zehm ahstrakt warretu pafteigt, tad nu taggad wif- feem teem, kas preti fcaidru nauhu pee man prez- zes eepirahs, malfafchu wehl aughtaku rabattu jeb atlaifchanas daku no bohdes zemu un prohti

15 prazentes.

G. Ed. Berg.

5 rub. pateizibas algas dabbutis ismafatus Behru-muifchā, Jaunpiles draufē, tas, kas no iurrenes aifstrehjufchu jalts- funni mellbruhnā spalwā, atkal atpalkat atwehd. Sins „Fleits“ wahra.

Weens auns atabdees un fanemits tizis. Tuwafas sinas par winnu id- bohde namma-puifis Sinder-eelā N 9.

Tai nakti no 18to us 19tu September Sun- tafchu draufē, Suntafchu muifchās Pehlebas mahja no gammabahm nošuddufe behra fehwe, 12 gaddus wezza, 30 rubtus wehria, no widdeja lee- luma, ar fuplahm krehpehm un afi. Seduffas weeta bij baltas fihmites. 3 rubtus pateizibas algas fohla tam, kas flaidras sinas pahre fchu sahpfibu peeneffihš Madalenes draufes leela- muifchās Bahrwula fatmneefam.

Prinzis wai kalleja = sellis?

(Stat. Nr. 38.)

Tahds brihnum's smehde nepad wehl nebij notizis, ka burfchis jeb arri sellis buhtu eedrohfchinajees fazzibt, ka smullas meitas us mello abfitti buh-fchoht lubgt!

„Ka?“ ta meistars praffija — „Zuhs balli gribbat doht?“

„Ka tad ne?“ ta Ludwikis — „tad meitas nau klabt, tad ihsta preeka nau un meh's puifchi fawä starpä taf newarram danzohht.“

Bet meistars galvou krattija. „Tas ne = eet wis til abtri. Birnä kahrtä Zums jafinn, ka ne muhfu feewas, ne muhfu meitas frohgä ne = eet. Tas mums buhtu par kaunu. Warrbuht ka zittur fee-weefchi frohgä eet balleht, bet ne wis pee mums. Dhträ kahrtä Zums jafinn, ka muhfu feewas un meitas ne dohmaht us to nedohma, tuhliht lehkt, kad Zuhs fwilpojat. Tadeht ne wis frohgä ta balle warr buht, bet muhfu, Burgas kalleju, faefechamas nammä un ne wis fchodeen ta balle warr buht, bet pariht un pee laika, wehl fchodeen, muhfu feewas un meitas us balli luhdsamas.“

„Nu labbi“ — ta Ludwikis — „tad gaidifim ar balli lihds parihtam. Bet fcho waktar' Zuhs wihreefchus luhdsu us waktarinahm trakteeri.“

Meistars dohmaja: „Al tawu brihnumu! Waktarinas doht! Laikam taf nekahds kummediants ne-buhs jo kummedianteem nemehds naudas buht. Bet weena alga, kahds irr, kad til ween maffa. Un jamalka winnam buhs melnä abfitti.“

Kläbrite arri fchodeen dahrsä fehdeja un kartup-pelus mifhoja. Un par to nekahds brihnum's nebij, jo dahrsä ar darbu labbat' isdewahs, ne ka karstā istabä.

Bet Kläbrite fchodeen nedseedaja un klaufijahs, ka fwefchineeks par to runnaja, ka arri meitas un feewas buh-fchoht lubgt un ka winsch kalleju faefechanas nammä balli doh-fchoht.

„Es tur ne-eefchu! Teefcham, es tur ne-eefchu“ ta Kläbrite ar kluffu balfi fazzija — „winsch irr gauſchi drohfchfirdigs zilweks, ka mannim leekahs!“

Pafchulair' tas pats drohfchfirdigs zilweks Kläbritei tuwojahs.

„Kläbrite! wai drihftu nahkt?“

Kläbrite fatruhlahs un nofarfa.

„Ja tehws tahwis, ka dahrsä warrat nahkt, tad tam arri pretti ne-efmu.“

Til fo Kläbrite to bij fazzijufi, tad jau Ludwikis bij klabt un pafehdahs us benki.

„Kläbrite, wai pee ta paleekat, ka Zahanam ne-gribbat peedoht?“

„Peedoht?“ — ta Kläbrite — „winsch jau nekahdu kaunu nau darrijis. Winsch jau irr labs zilweks.“

„Un kapeh'z winnu tad wairs nemihlojat?“

„Kas Zums par to fait! Zuhs jau ne-efat mans bifts tehws!“

„Kläbrite mihla, taws bifts tehws gan ne-efmu. Bet tawus noflehpumus es tomehr labprahht gribbetu finnahht.“ (Te winsch panehma Kläbrites rohku)

„Salk' luhdsama, wai zittu mihlo, Kläbrite?“

„Ne, tehwu un mahiti un brahlifchus gan mihloju, bet fo tad wehl buh-fchu mihloht? Bet nu mettat meeru ar fawu oplamu runnafchannu, zittadi eefchu pee tehwa.“

„Weenu leetu efmu aifmirf's, Kläbrite. Ta wehl japeeminn, tad tuhliht eefchu. Es luhdsu Zuhs un Zuhsu mahiti us balli, fo pariht doh-fchu kalleju faefechanas mahjä. Zuhs taf tad ar mannim danzofeet?“

Kläbrite nofarfa un fazzija: „Ja tehws taus, tad nahlfchu.“

„Tehws jau tahwis. Weddat manni nu luhdsams arri pee mahtes.“

Meistarene labprahht kahwa, ka Kläbrite us balli warroht nahkt un apfoblija, ka patti arri nahlfchohht. Ludwikis pateizahs un aifgahja.

Waktarä weeft fapulzejahs pee melnä abfifcha. Meistaram lihdsas pee garra galba Ludwikis fehdeja. Kalleji bij gauſchi luftigi un daschu jauku dseefmu dseedaja. Chdeens un dsehreens bij labs un fmeekigs. Gailis jau dseedaja, kad weeft if-fchfibras. Weidsohht wehl Ludwikam bij jadseed. Un winsch dseedaja weenu gauſchi johzigu dseefmu no weena fehniina, kam leela bluffe bijufi, ta ka kalleji pilnä kalla smehjahs, nodeewadamees, labbats un luftigals kalleja sellis neatrohdotees pafaulä, ta Ludwikis Pruhf's.

III.

Tanni nakti preekfch halles Kläbrite maf ween gulleja. Tas rihtdeenas preeks tai weenumehr preekfch azzim stahweja un wiina par to preezajahs, ka tas smuks kalleja sellis Ludwikis Pruhf's ar winnu danzofchoht.

Dhträ deenä wiina fawa eeradduma peh'z gahja dahrsä un te ta leelu brihnumu redjeja. Uf benki gulleja balta fleite, fkaifta un fmalta. Pee fleites atraddahs tahda fihmite: „Kläbritei halles fleite.“

„Kas mannim to fchfinkojis? Tehws to laikam nau darrijis! Winsch to buhs darrijis; winsch, tas Ludwikis! Bet ne! es to nenehfafchu. Tehws deefgan baggats, ka mannim fleiti warr fchfinkohht. Ne kahdas waijadfibas nau, ka fwefchineeks Klehmana meistara meitai fleiti fchfinko. Klehmana meita winnu nepafihst un no wiina nelo negribb fanemt.“

Pafchulair' Ludwikis peenahza klabt.

„Wai Zuhs par to fleiti finnat, fo kahds te us benki lizzis? ta Kläbrite.“

„Kleite? Wai tad efmu ffrohdelis? Es par to nelo nesinnu.“

Tà wianni abbi strihdejahs, kamehr Ludwikis il-ga' wairs newarreja leegtees, ka wiensch tas kleites schinkotajis effoht. Gesahumà Klährite to kleitti gan negribbeja fanemt. Bet Ludwikis tif falbi mahzeja runnaht, ka Klährite heidsot apnehmahs, to kleitti us balli nehfaht.

Kursch tad un par to brihnisees, ka Ludwikis un Klährite arween leelast draugi palikka un ka winnu abbeju firbis arween wairat' mihlestità faweenojahs?

Klährite! nabbaga jehriensch! kas buhs ar tewim? Wai tas wilks ar awju drehbehm tewi saploshis?

Weens wilks wiensch gan bija, tas Ludwikis Pruhjis, bet tomehr ne plehsigs wilks.

Kad Klährite aishgahja, tad wiensch tai paffat flattija ar spihdedamahm azzim un fazzija: Mubhu dseefmineekam Schilleram taisniba: „kas weenu paschu azzumirkli paradise, ar nahwi maffajis, tas tomehr nau peewihlees!“ Bet ne! azzumirkli paradise gan gribbu dshwoht, bet neweenai zilweta firdei zaur to nebuhs luhst. Tas buhtu leels grehts! tas buhtu leels fauns!“

Tà fazzidams Ludwikis aishgahja.

Balle bij breefmigi skaista un stalta. Ludwikis Pruhjis laikam bij parleeku baggats wihrs. So tahdu balli tee kalleji wehl nebij ne redsejusch, ne peedshwojusch.

Wiss bij papilnam. Allus un wihrs, siwis un zeppechi. Shpaschi meitas, Ludwikam bij patezigas. So katra meita balles sahle ee-eijoht dabbuja skaisiti pukku kuschiti.

Bet Ludwikis ar zittu nedanzoja kà ar Klähriti. Ka Klährites firbs winnam peederreja, to wiensch skaidri atskahrta. Par to jaunellis gan preezajahs. Bet kam tad wiensch tahdus ehrmigus wahrdus ar fluffu balfi ruunaja? Prohti tahdus: „Klährite teescham irr skaista kà rohjes pumpurisch. Kai Deews palihos, ka par blehti un wilku nepaleeku! Kai Deews pasarga, ka Klährite to azzumirkli paradise ar nahwi maffa! Ne ar nahwi, ne arri ar affarahm!“

Jau bija pilns rihts, kad balle heidsahs. Un wiffi nahza pee Ludwika un atwadidamees tam pateiza. Bet meitas us mahju eedamas fawà starpà tà runnaja: „Tahdu mehsh nedabbujam; Tahds peemums wehl nau redsehts tizzis! Wiensch nemas ne-isskattahs kà rittigs kalleja sellis. Mehsh to arri nemas netizzam. Deews sinn, kas tas tahds irr! Bet smuks wiensch irr un mihlis un labbi gan buhtu, ja dauds tahdu jauneku rastohs pasaulè.“

IV.

Dhtrà rihtà Klährite atkal gahja dahrsà. Meistars un meistarene wehl gulleja, bet sekti smehtè jau strahdaja. Ludwikis Pruhjis wehl nebij nahzis. Sekti strahdadami par isgahjuschas nakts preefeem parunnajahs un sewim galwinas lausa, wai Ludwikis gan effoht weens rittigs kalleja sektis, wai ne.

Kamehr sekti wehl tà runnaja, Ludwikis eenahza dahrsà un gahja taisni pee kastanjes lohka, fur Klährite sehdeja.

„Lährit', Klährite!“

„Lährit, Ludwiki Pruhjis!“ tà Klährite — „bet mannim Jums kas jafalka. Tas birgera meitai nellahjahs, ka swesch wihrs tai arween paffat skreen. Juhsh paschipehza, laikam par manni smeeseet.“

„Kà? Smeeschu? Kad tad par tewi smeeschu?“

„Kad no schejenes aiseeseet!“ tà Klährite.

„U Klährite“ — pee scheem Ludwika wahrdeem Klährites mahtes balfs atskanneja, kas meitu sauza.

Ludwikis weens pats palikka dahrsà, gauichi dohmigs un noftummis.

„Uplam esmu darrijis. Garru laiku no sewim gribbeju atkrattihst un nu ta nastà kriht us Klährites nabbago firbi. Ne, tas nebuhtu pareisi, scho firbi satreekt. Rehninenes firbs wairat newell, kà ubbadjes firbs. Un Klährites firbs irr tif schlihta un nenoseefiga, kà skaidras uppites speegelis, kurrà debbes speegelojahs. U Klährite, Klährite, es gribbetu, ka tu mannim peederretu.“

„Un kam tu mannim newarri peederrecht? Es tewi taf mihtuju no wiffas firbs! Bif laimigs es buhtu, kad Klährite buhtu firsta meita. Winna tad mannim paliktu par laulato draugu. Seb kad winna buhtu grahsa meita, tad winna sewim liktu peelaulaht pee kreftas rohkas. Bet Klährite irr kalleja meita un es winnai zittu ne ko newarru doht, kà mannu firbi un — winnas faunu. So scheem gohda zilweeem tas sinnams buhs par faunu, ja winnu meita weenam wihram paliktu par libgawinu, kas to newarr apprezehst, kant arri schis wihrs buhtu weens prinzis!“

(Us preefschu wehl.)

Par darba = laudim un darba = algu.

Schi runna gan dascheem nepatiks un winni to zauri lassijusch, rakstittaju warr buht pasuddinahs un winnu eenihdehs, bet taf kas jafalka, tas jafalka, lai katris to leetu pahrdohma pahrspreesch.

Nu jau buhs kahdi diwidemmit gaddi, ka faimneeki par strahdneekem suhdjahs, ka leela lohne jamaffa, ka strahdneeki flinko un neklausa. Bitti faimneeki arri buhs jau fajuttusch, ka winneem pohstà ja-eet, kad leelas lohnes jamaffa un strahdneeki sawu darbu tà nepadarra, kà peenahkahs. Bif rakstittais to leetu noswehri warr, tad us preefschu naw ne kahds labbums zerrams, ja darba = deweji un faimneeki par darba = laudim un darba = algu smalkati nepahrdohmahs.

Kad jau preefsch diwidemmit gaddeem kahds fazzija, lai strahdneekus labbat turra un teem leelatu lohni dohd, ka pehza ar winneem fatikt warr, tad

tahbu isfmeħja un neewaja, fazzidami: „Ro winfch aiskrahñe fehdedams finn? Winfch tif raksta, kas tam prahñtä nahf.“ Taggad dširdam fuhđsotees, ka darba-tauřchu truhřstohť. Smeħjejeem taggad smeeħli dahrgi buħs, redsoht, ka wiřs tã notizzis, kã toreiř fazzihťs un ka tee wahrđi wehl řcho baltu been geld.

Ta waina, ka muħřu laifđs semmes-darba strahd-neefu truhřst, jau senn eesafnojuřees. Naw wis tẽ flitti zilweki (kalpi, semmes-strahdneeki) tee wainigeo, bet darba-deweji pařchi. (Darba-dewais irr katris, kas par lohni preeħřch řewis zittam leel strahdohť.) Muħřu jaunee laifi naw wis řcho truhřkumu raddi-jnřchi, bet tas tã irr nahřees: „Un es to ĥs řeh w u greħkas peemekleschu pee teem behrneem lihđř tresřam un zetturtam augumam.“ Wai tas arri teřa, to no řcheem rakřteem gan nopratiřam.

Kad par prohwi taggad dširdam — un tas noteel wai řintu reiř par deenu — kad kalpi riħtã agri peerđs wehl řaldi gull un řirgi naw ne barroti ne arri puřzeti, řur jau pee darba ja-reeť, un darba-dewejam, kas par to řahl bahřtees, teel atbildeħťs, ittin ruřři atbildeħťs: „Řohpeet řawus řirguř pařchi, es meħleřchu zittas weetas“ jeb kad meitas peenu islahřdamas to isleiř un řaimneeřes tadeħl niřnojahř un pageħr, lai us preeħřchu usziħtigaki strahda, kad meitas tad atřalka: „Kad es řums newarru isřitt, tad meħlejeet zittu! es eeschu prohřam — strahdajeet pařčas usziħtigaki“ — no tam tad gan warr noprast, řil taħtu jau eřam liřkuřchi. Dohmaju, ka nebuħs tẽ darba-taudis, bet darba-deweji tee wainigeo, tapeħř ka wiñni řawu řahrtu par augřtu, un strahdneefu řahrtu par řemmu turrejuřchi. Muħřu laifđs, t. i. taggad, eet, wiřs juřku juřkahm, un newarram řazzihť, řil ilgi tã ees. řaimneeřeem un darba-dewejeem waijadřehř ittin řmalķi par strahd-neefu buħřchanu pahřdohmabť, lai warřetu to iħřto wainu useet un to us labbu greest. — Tif tas rakřtitajam wehl řapeemina, „ka řehinnis juřku laifđs par to, kã strahdneeki pretť darba-dewejeem isturrahř ne mař naw řo břiħnetees.“ Tãpat arri par to nau řo břiħnetees, kas taggad been deenã noteel, ka kalpi řahl řmalķi dřihwoħť un dřert. Wai tad darba-deweju řahrtã zittadi darra? wai řehi řahrtã patte řalpeem ne-iskrahda, kã řmalķi buħř dřihwoħť? Kad muřřas řungs řappeju dřerr, tad řaimneeři doħma: to es arri warru; řehim pařlak řalps řalka: „To es arri maħtu,“ řalkams wahrđs teiz: „Řahđs řungs, řahđs řalps“ un tas irr teřa. Man pařřam řmalķa dřihwe labbi pařihť, bet ja-prařfa, wai maks to isturr; ja ne, tad řmalķa dřihwe lai paleel teem, kas to warr. Bet řirđs luħřť, redsoht, ka taudis, řam mařa eenahřřhana, gribb zitteem lihđři taiřihť, teem lihđři buħť, řam řehwe řehj.

Runnařim ihpařchi par darbu pařchu.

Par darbu řauřam to řusteřřanohř, řur zilweks ar řawu lohřekku řehku řo gribb pelniħť. Darbeneeks warr řawu darbu bes daudř naudas

usřahť; kad wiñnam řirwis, řahřis, řehřippele, isřapte un řpriggulř, tad warr strahdohť. Strahd-neeks pats no řewis řawu řehku preeħřch zitteem bruhře, gribbedams to, kas wiñnam no dřihwe-leetahm waijadřigř, eedabbuħť. Tad nu prohřams, ka darba-dewejam buħř par darbu mařřahť, buħř lohni jeb algu doht. Darbs irr preřze. řaim-neeks darbeneefu meħle, darbeneeks tam ar řawu řehku peedahwajahř; darbeneeks lohni prařfa, řaim-neeks jeb darba-deweis řohla, řameħr abbi řaderr, kã pee katras andeles. Semmes-loħpeis bes darba-taudim newarr isřitt. řai warram řkaidraľ noprast, řaur řo warr mantu pelniħť, tad triħř leetas weħřã řanemm. Par mantu řauřam wiřřu to, řo isbruhřejam un řas mums waijadřids. řirmã řahrtã dabba patte mums isdohđ mantu, ohřã řahrtã manta pelna mantu (nauđã, řapitalř), tresřã řahrtã darbs isdohđ mantu un řetto řã řahrtã pee řeham řrim leetahm waiřaga řaprařřanas. No řeham řřehetraħm leetahm darbeneekam tif atleel darbs un warrbuħť arri řaprařřana; řur pretti darba-deweis mantu eedabbu řaur řawu grunťs gabbalu un řaur řaptalu (nauđu), pee řam, kã jau minneħťs, bes darbeneeka newarr isřitt. Darba-deweis warr tahř leetas, no řam manta nahř pretť řřahđi apdroħřřinaħť, bet strahdneeks řawa řehka un weřelibas newarr wis apdroħřřinaħť un řazzihť: „Tu palikři weřelřs un řtpris lihđř řeptiadeřmitam gad-dam. Kad řehřs pařallam, tad newarr ne řo pelniħť; strahdneekam řamirřť baddu ar wiřřu řawu pamiliju.

Kad nu řatram strahdneekam řehřs weenreiř beidřahř, tad darba-algas waijadřehř it ihpařchi apřehřinaħť. řas gan arri noteel, ka darba-deweis řlimmu strahdneefu řahdu řaiķu loħřj, bet řil ilgi?

Tadeħť strahdneeki dřennahř, tif leelu algu dab-buħť, lai warřetu řewi un řawu pamiliju ne ween lihđř riħtdenai uřturreħť un kã zilwekam peenahřahř, dřihwoħť, bet arri preeħřch weřřuma un řlim-mibas deenahm řahdu mařumiau eetauřihť. No tam warram daudř mař nořehřť, řahđai strahdneeka alĝai waijadřetu buħť. řo tẽ warr pretti runnaħť? řs. doħmaju, mař ween. Tadeħť nau par to ne mař řo břiħnetees, kad strahdneeki leelaku lohni prařfa. řad nu řalpeem leelaka lohne no darba-deweja, dařřřahrt teel doħta, tad prohřams, ka winfch darbu dahřgaki aiřmařřadams, taiřřchu wehl řo no tiħras pelnař eemanto. Bet tas arri warr buħť, ka darba-řohťi daudř un strahdneefu pařiřřam mař, tapeħř teem tif leela lohne řadoħđ řil wiñni pageħr, lai řaur tam leelaka řřahđe nenotiřtu, kad darbs ne-darriħťs paleel. řo kã jau augřã minneħťs, darbs irr preřze, ar řo us řirguř andele. Dingeřřanahř ar darba-preřzi, t. i. ar řalpeem irr labba leeta, un ar řcho preřzi buħtu wehl wairak dingeřřanahř, kad to no weenas weetas us ohřtu warřetu leħťi un ahřri aiřweřť, kã zittu preřzi. řas newarr buħť.

Schi prezze gribb palist labbaſ us weenas weetſ. Kad taſ nu tà irr tađ, diingefchanahſ ne fo daudſ nepalihſ, tađ fainneekam jadohđ til leela lohne, zil kalps pagedr, t. i. par daudſ leela lohne jadohđ, tà tai ihſti wajadſetu buht. Bet par daudſ leela lohne kalpeem ar weenu leeti nederr. Ta ihſâ laikâ fa- pelnita manta darra wianuſ pahrgalwiguſ un wil- fina uſ iſſchfehredſchanu, fur tuſpretti maſaka lohne kalpuſ uſ taupiſchannu buhtu ſkubbinajuſe. Kad ſtrahdneekſ ar ſawu lohni warr lihđ ar ſawu pa- milliju ka pe ena hka hſ, patihkami dſihwoht, ſawuſ behnuſ ſfohloht un preekſch wezzuma tađdu graffiti eekraht, tađ tađda lohne ſtrahdneekam derr wiſſſ labbaſ leeti un wianam no ſtrđſ wehlama.

Bet kad lohne tađda nau, tađ ſtrahdneekſ zeeſch baddu, gribb newarredamſ taupiht, beidjahſ ſawâ nabbađſibâ, wianna pehznaſhamee irr behdigi un beſ ſpehka un — arri beſ katra labba tikluma. Kad ſtrahdneekam ſpehka nau, tađ arri nau luſteſ, ſtrahdaht — maſ ween teel padarrihtſ, ſtrahd- neeki uſ darba-deweju paleel nilni, duſmigi, un taſ labbumſ, kaſ fainneekam no maſaſ darba-lohneſ azzumirkli nahł — ſwezzeſ gaiſmâ apſtattoht — irr wianna paſcha ſkade un iſmeijama paſcha pee- krahpfchana. So beidjoht taſſchu tà noteel, ka ſtrahd- neekam pee maſaſ lohneſ ſpehka peetruiht, un zit- tam par tađdu nihſtuli jagahda. Lai taſ Bitſ nu buhtu kaſ buhdamſ, wai draudſe, wai tađda beed- riba, jeb darba-deweis patſ, un tađda dalla tam ſluhpajam arri pee neſpehjuſeeka uſturreſchanaſ jamakſa.

Schi leeta, prohti zil leelai ſtrahdneeku lohnei buhſ buht, jau deeſgan pahſpreekſta, un il reiſ ſpree- dumſ iſnahza tađđſ: „Darba = deweis lai ſtrahdneekahm tađdu algu dohd, ka **pee- nahkahaſ**. Kad darba-deweis tà nedarrihtſ, tađ wiſſſch patſ ſewi par nerru padarrihtſ. So ſtrahd- neeki maſu lohni dabbudami, un uſ tam jau no maſahm deenahm eeraddinati, **neum** paſchi ar ſawu rohlu, zil winneem wajadſigſ, ar rupjeem wahrdeem ſalkoht, wianni darba-deweju apſohg. Jeb arri tà noteel, ka pehz ſtrahdneeku truſkuma deht taſ, fo pa preekſchu norahwa, diwlahrtigi jaleel klahł. Taſ nau ne maſ labbi, un tađda widdü dſihwoht, fur ſahđſiba, ſkandiba, wiltiba un kau- numſ atrohdaſ, nau labbi. Warretu daſchu labbu abgabbalk pee wahra fault, fur wiſſi ſchee netil- kumi ar laudſchm mehrojani. Kaſ pee tam wai- nigſ? Darba-deweji, kaſ zilweka ne funna wehrte neturr, bet wiannu par maſchimi uſſkatta. Matti zekahſ ſtahwu un ſchaulchalas eet pahſ kauleem, ka behrni un behrnu-behrni tà baddâ mehrdejoht uſ- auguſchi, kaſ darba = deweja preekſchâ gan pehz ſwahru ſtuhra kerr, bet aiſ mugguraſ ſohbuſ ſa- lohduſchi ruhž: „Kad wiſſſch elle ſawu gallu nemtu.“ Tađda kalpu kahrtu daſchâ widdü atrohđama, ka jaſohg, kad dſihwoht gribb, tapehž, ka wianni til

maſu lohni dabbu; ſchi wehrgu-kahrtu, kaſ no au- guma uſ augumu truſkuma deht pa grehku dub- teem briſđama, netizz wairſ ne weenam zilwekam, netizz wairſ, ka mihleſtiba paſaulé atrohđama un pa wiſſam wairſ neſaproht, ka taiſnibai buhſ walđiht. Nu nahł ſweſcheneeki, apgahni, apſpauđa, neewa un nizzina ſcho kahrtu, ſazziami; „Redſ, kaſ tee par laudim! Tađdu jau paſchâ elle ne- atraddihſ!“

Ka ſtrahdneeki til dſilli nogrimſt, pee tam nau ne debbeſ ne elle, bet tiklai gandrihſ

darba-deweji ween wainigi, kaſ ne-aſinna, ka zilwekſ nau lohps un ka ſtrahd- neekam ſawa alga nahkahaſ, kaſ nemakſa wiſ to ſuhri un gruhti pelnitu algu, bet neddeſahm gat- diht leel.

(Uſ preekſchu wehl.)

Ka awokats mahł rehkiu taiſiht.

Weenſ wihrſ peldejahſ un redſeja, ka wianna awokats peepeſchi arri ſawu galwu iſbahſa iſ uſ- denſ. Taſ til ween bij weenſ brihđiſ. Tađ awo- kats peldeja tahtak, un taſ wihrſ wiannu wairſ neredſeja.

Bei ſchinni maſâ brihtia wihrſ ſawu awokatu praſſija, wai to ſuhđſeſchannu teeſaſ preekſchâ ef- foht neſſiſ, fo wiannam lizzis neſt.

Awokats atbildeja: „Taſ irr iſdarrihtſ.“

Dhtra deenâ awokats wiannam weenu rehkiu ſtelleja. „Par weenu aprunnafchannu pee peldeſcha- naſ jamakſa 60 kap. ſudraba.“

Ka ſagli warr uſeet.

Weenſ wihrſ, kam zukfura fabrika bija, toreis kad wehrgu buhſchana Amerikâ wehl ſeedeja, atradda, ka wiannam zukfuſſſ teekoht ſagts.

Wehrgi bij tumſchi un Deewa weeta eeſſch tſchuhſku tizzeja. To ſinnadamſ gudrineekſ wiſſuſ wehrguſ ſaſauza lohpa un tohſ tà uſrunnaja:

„Mami draugi, ta leela tſchuhſka ſchinni natti mannim parahđijueeſ un mannim teikuſi, ka tam zilwekam, kaſ mannim zukfuru ſadſiſ, putna ſpalwa iſaugſchoht no degguna galla.“

Pee ſcheem wahrdeem taſ ſagliſ ſewim tuhlił grahba pee degguna, gribbedamſ, pahſleezinateeſ, wai wianna grehłſ gaiſmâ nahziſ. „Tu wihrſ, — tu eſſi taſ ſagliſ“ — tà taſ kungſ — „leela tſchuhſka mannim to nupat teikuſi. Un ſagliſ wairſ neleedſahſ.“

Atbilledamſ redaktehrſ A. Leitan.

No zenſureſ atwehlehtſ.

Mihgâ, 27. September 1868.